

Toespraak van Max de Vries bij de opening van de tentoonstelling van Noortje Meijerink en Wim Lemmens in de Garnizoenskerk te Ravenstein op 27 april 2019.

Beste aanwezigen,

Uit naam van de Stichting Cultuur Ravenstein heet ik u allen van harte welkom, hier in de Garnizoenskerk bij de expositie van Noortje Meijerink keramiste met ambachtelijk draaiwerk en sgraffito en Wim Lemmens met schilderijen en beeldhouwwerk.

Noortje,

Met haar energie en vastberadenheid, haar vasthoudendheid, de passie en liefde voor HAAR ambacht, heeft ze d'r creativiteit ten volle weten uit te buiten. Wie overigens bij creativiteit een explosie aan kleur verwacht komt licht bedrogen uit. Noortje is zwart-wit in alles wat ze maakt en misschien ook wel in haar doen en laten. Haar eigen mening steekt ze niet onder stoelen en banken.

“O, zo'n dame is dat?!”, zie je mensen wel denken. Ja! En daardoor heeft ze zich kunnen ontwikkelen als een unieke keramiste, die de techniek van metaalklei en het zogenaamde sgraffito als geen ander kent.

Een technisch hoogstandje.

Bij lezingen die ze hier wel over gegeven heeft in Amerika staart het publiek haar soms dan ook glazig aan, exclusief de aanwezige jappers, die de techniek met de metaalklei met de papepel hebben ingegoten gekregen en juist graag de discussie met Noortje aangaan.

Metaalklei geeft met name zilver- en goudsmen nieuwe mogelijkheden. Het is de grote verdienste van Noortje dan ook om al experimenterend en in samenwerking haar Amerikaanse vakgenoten de nieuwe mogelijkheden van metaalklei voor de keramist te ontwikkelen.

Maar hoe komt nu iemand, die in eerste instantie in Amsterdam alleen wat heeft zitten kneden tot ZO'N prachtige ontwikkeling en zulke tot de verbeelding sprekende werken.

Puur toeval? Ja en nee!

Manlief ging voor zijn werk naar Oss en vrouwlief volgde braaf, zo ging dat in de jaren tachtig.

En helemaal jaren tachtig was, dat een eenmaal zwangere vrouwlief doodleuk ontslagen kon worden, waarmee Noortje al snel op de Osse straatkeien kwam te staan.

Redder in de nood was Koos Boermans, docent keramiek aan de Vrije Academie in de Groene Engel te Oss.

Onder zijn hoede wist Noortje zich met een opleiding, die minstens het niveau van een kunstacademie had, op te werken tot professioneel keramist. Een prachtig ambacht.

Vervolgens zwichtte de Amerikaanse docent Tim McCreight voor de zo kenmerkende vasthoudendheid van de Nederlandse Noortje en werd er een datum voor de basisopleiding metalclay in Amerika vastgesteld, ook al waren er nog niet genoeg inschrijvingen. Van hieruit

koerst Noortje in een paar jaar tijd recht op haar doel af: de masters titel als keramiste en expert op het gebied van metaalklei.

Expert dus. En Noor zou Noortje niet zijn, om daarmee zelfs de examencommissie te foppen. Want bij de verplichte categorie solderen wist ze met haar kennis van metaalklei en keramiek de examencommissie leuk om de tuin te leiden en hen de uitspraak te ontlokken “Zij kan echt goed solderen!” terwijl ze in werkelijkheid geen soldeerbout had aangeraakt.

Wat thuis begon met potjes draaien tussen de fietsen in haar garage, werd, als ze wat onrustig was, uiteindelijk haar “straf”; “Mam, ga alsjeblief naar je eigen hok’.

Sorry, ik bedoel te zeggen: dat potjesdraaien werd tot een soort van meditatie in haar eigen atelier. Volledig vertrouwend op haar innerlijke expressie-vermogen laat ze daar met haar passie de werken vrijelijk onder haar handen ontstaan. Zo werden Mexicaanse tekens → vleugels, vleugels → vogels, vogels → bloemen en zelfs zij weet nog niet hoe deze ontwikkeling verdergaat.

Naast dat Koos haar het vak van keramiste had bijgebracht, de metaalklei kennis uit Amerika ..... zijn een paar hele kleine Mexicaanse potjes de kiem geweest voor haar techniek van het sgraffito.

Deze potjes waren gemaakt door de Pueblo indianen uit Santa Clara in Mexico. Zij brengen een dun laagje engobe ofwel kleislib op de klei en bakken de potjes op 700 °C. In de dan nog bewerkbare engobe worden tekens ingekrast in herhaalde geometrische patronen en vervolgens afgebakken tot aardkleurige zaadpotjes. Aan de tekens is te zien welk zaad erin zit, de familienaam, de grondsoort waarin gezaaid moet worden en .. “Klaar is Kees”.

Nou ja voor Noortje nog lang niet, de kiem was dan wel gelegd, maar toen begon pas de lange en vooral ook technische weg om tot de juiste vorm en het hagelwit van Noortje te komen.

Dus porselein, dus hogere temperaturen, andere vormen, combinaties van materialen... enfin, ik bespaar u alle technische details, wat mij overigens ook niet zou gaan lukken.

En hiermee was, met de metaalklei en dan voornamelijk zilverklei als decoratieve element, het ‘zilvermeisje’ geboren.

En met een kwaliteit, die je alleen bereikt als je er volledig achter kunt staan ..... en dat staat Noortje.

Dat zilvermeisje dat alles weet over sgraffiti, deel uitmaakt van de advisory board van het internationaal opleidingsinstituut van de Metalclay Masters, door haar Amerikaanse vakbroeders met regelmaat werd gevraagd lezingen te verzorgen voor hun congres in Amerika en invulling geeft aan hun website, voor de vakgroep Keramisten van de stichting Klei elk jaar in januari een succesvol symposium in Strijp S te Eindhoven organiseert, een rijk geïllustreerd boekwerk heeft geschreven over alle mogelijkheden van metaalklei voor de keramist en ..... zo mis ik zeker vele andere zaken.

Dat zilvermeisje, dat ook zegt veel dank verschuldigd te zijn aan Koos Boermans, dat wens ik veel succes bij deze expositie en in haar verdere leven als keramist.

En Wim,

“Wat een geluk dat een mens zijn emotie kwijt kan.”, of zoals Wim het nog sterker uitdrukt:
“De emotie kwijt kunnen, dat is het enige geluk dat een mens heeft” .....

Zo, denkt u dáár maar eens over na!

Zullen we het hier dan maar bij laten, Wim?

OK, kort dan.

Wim is iemand die de uitdaging aangaat van het abstraheren van wat hij ziet, voelt, meemaakt, ervaart.

’t Klinkt misschien wat afgezaagd, maar Wim zoekt naar de essentie van wat hij ziet, ervaart, voelt en meemaakt. Maar in de totaliteit van zijn werken, ... WEL met een duidelijk onderliggende boodschap.

Daarbij laat hij OOK graag de toeschouwer, u en ik dus, de ruimte om zelf tot een emotie te komen, met als enige hint..... soms .....een titel.

Abstract, ja, maar niet even snel wat lijnen op het doek en een ‘onzinnige goocheltruc’, waardoor de titel bedenken soms meer tijd vergt dan het werk maken, aldus Wim.

Nee, Wim observeert, ... verwerkt ..... en laat vervolgens de emotie weer los in een stevig doorwrocht werk, waar goed over is nagedacht.

Aan elk werk ligt dan ook altijd een onderwerp, een gebeurtenis of een moment ten grondslag.

Dat kan een natuurramp zijn, een dijkdoorbraak, maar ook een straatmuzikant, twee mensen met een coupe soleil en beiden eenzelfde broekje aan, een man met een opvallend jasje, waar hij wat mee MOET doen.

’t Lijkt wel alsof Wim telkens even bovenkomt of neerdaalt, net hoe u het wilt zien, even in deze / onze woelige wereld van:

..... kopen, consumeren, autoverkeer, lawaai, snelheid, onrust, ...

en dan weer snel opgaat of onderduikt in zijn wereld van mijmering, filosofische overpeinzing, ... zijn gedachten-wereld.

De opgedane observaties worden van al hun ballast ontdaan, opzoek naar de essentie, zijn essentie.

(En Wim, gaat de aarde echt naar de klote?)

In al zijn overpeinzingen over de mens, het bestaan, het geloof zo u wilt is het voor hem duidelijk dat je altijd weer bij jezelf uitkomt. Anders is dit als hij zich gesteld ziet tegenover de natuur. De vraag is dan, hebben we nog wel enig besef van de letterlijke en figuurlijke kracht van de natuur, van water, lucht en al helemaal als deze laatste twee elementen samenspannen.

Wim hecht sterk aan de natuur en probeert de emotie, die hij daarbij ervaart en de kracht die hij ziet te verbeelden.

Maar niet alleen dat, ook de schoonheid van haar in een schilderij als Poollandschap. Een op het eerste gezicht monotoon schilderij. Niets is echter minder waar als u Wim vraagt naar welke onverwachte kleuren in dit doorwrochte werk zijn gebruikt.

In de beeldhouwwerken van Wim kan de goede beschouwer naast het lijnenspel in de op materie gerichte werken, de mens in zijn andere werken zien, ’n heup, een draaiing, benen, een balletpas.

Alles sterk geabstraheerd.

Alles bedacht en gemaakt door een vakman. Een gerijpt vakmanschap dat in zijn oorsprong ook 'n gelukkig toeval kent.

Zo komt Wim in 1979 tijdens 'n vakantie in Italië bij toeval in een studio van een beeldhouwer die met natuursteen werkt. Een jongensdroom lijkt uit te komen. "Mag ik hier iets maken." vraagt de dan nog jonge Wim "Nou" zegt de baas, "dan kan, maar wil je hier niet voor een jaar komen werken?"

En in dat ene jaar in die Italiaanse studio heeft hij meer geleerd dan 5 jaar Sint Joost in Breda. Daar kon hij zich vol storten op de abstracte beelden. Italianen willen handjes en voetjes, dus alle abstracte opdrachten werden met graagte naar Wim doorgeschoven. Een waar walhalla voor hem.

Voor Wim zat en zit de uitdaging onder meer in het abstraheren van het ingewikkelde lijnenspel van de mens en hoe dat te minimaliseren.

Gevraagd naar zijn grote voorbeelden? Nee die heeft hij niet. Alhoewel toch stiekem op de achtergrond de Roemeense beeldhouwer Brâncuși en de Britse beeldhouwer Henry Moore een bepaalde rol spelen. Naast ontwerpen beheersen beiden beeldhouwers ook het "kappen".

En bij Wim is er daarnaast de emotie.

"De emotie kwijt kunnen, dat is het enige geluk dat een mens heeft" .....

en dat geldt zeker voor Wim zoals hij wel in 'n gedicht over wijlen zijn erg aanhankelijke hondje Déwie laat doorklinken. "En ach", schrijft Wim, "Déwie had ook geen geld om de pont te betalen".

Meer werk voornamelijk torso's van Wim zijn in het Jan Heestershuis te Schijndel te zien en in Galerie Pjotr in Tilburg treft u veel kleurrijk schilderwerk van hem aan.

Noortje kunt u onder meer ook in juni op de keramiekmarkt te Maaseik treffen, waarvan ook de poster met haar werk is opgesierd.

Voor nu wens ik U een zeer inspirerend en gezellig samenzijn en wens ik Noortje en Wim nog een succesvolle expositie.

Dank voor uw aandacht.